

Przedmowa

W Tomie I Komentarza do Kodeksu postępowania cywilnego przedstawiono problematykę postępowania rozpoznawczego w części uregulowanej przepisami art. 1–205, głównie pod kątem potrzeb praktyków. Komentarz do wymienionych przepisów, oprócz zagadnień ogólnych, dotyczy podmiotów postępowania (w tym organów procesowych i uczestników postępowania procesowego), kosztów procesu, pomocy prawnej z urzędu, czynności procesowych (w tym pism procesowych, doręczeń, posiedzeń sądowych, terminów procesowych i zawieszenia postępowania), mediacji i postępowania pojednawczego oraz pozwu.

Od wielu lat polskie postępowanie cywilne jest przedmiotem nieustających zmian legislacyjnych, zróżnicowanych co do swego znaczenia i zakresu. Zmiany te dotyczą głównie Kodeksu postępowania cywilnego, będącego podstawowym źródłem prawa postępowania cywilnego. To samo odnosi się do wielu innych aktów prawnych regulujących postępowanie cywilne lub z nim związanych, które dodatkowo są obejmowane sukcesywnie nowymi tekstami jednolitymi. Wszystko to powoduje nieustannie częściową dezaktualizację dotychczasowych komentarzy Kodeksu postępowania cywilnego i narzuca potrzebę opracowania ich nowych wydań, których aktualna treść wykazuje dość istotne różnice w porównaniu z treścią wydania poprzedniego. Przy redagowaniu zaś kolejnej wersji komentarza do Kodeksu postępowania cywilnego pojawiają się projekty nowych ustaw nowelizujących ten Kodeks, których ostateczny kształt i wejście w życie trudne są do jednoznacznego określenia ze względu na trwające nad nimi prace legislacyjne. Natomiast niezbędność zamknięcia prac nad tekstem aktualnego komentarza powoduje konieczność zasygnalizowania w nim projektowanych nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego wraz ze stosownymi objaśnieniami.

Nowelizacje w części obejmującej przepisy art. 1–205 KPC przewidziane są przede wszystkim w ustawie z 4.7.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1469).

Ustawa ta zmienia kilkadziesiąt przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w przedstawionym zakresie artykułowym. Nowelizacje te polegają na zmianie, uchyleniu oraz dodaniu kolejnych artykułów do Kodeksu postępowania cywilnego, także o nowej, nieistniejącej uprzednio numeracji. Przewidziane w tej ustawie zmiany dotyczą wielu instytucji prawa procesowego cywilnego. Na szczególną uwagę zasługuje w tym zakresie nowy przepis art. 4¹ KPC wprowadzający **klausulę generalną nadużycia prawa procesowego**. Poza tym wymieniona ustawa wprowadza możliwość **utrwalania przebiegu posiedzeń i innych czynności sądowych przez strony i uczestników postępowania za pomocą urządzeń rejestrujących dźwięk bez zgody sądu**. Kolejne zmiany dotyczą w szczególności **właściwości sądu, wyłączenia sędziego, pism procesowych, doręczeń, kosztów procesu, mediacji i postępowania pojednawczego oraz pozwu**. Wszystkie te zmiany te zostaną uwzględnione w odpowiednich miejscach I tomu Komentarza.

Wymieniona ustawa z 4.7.2019 r. nie kończy prac nad zmianami prawa postępowania cywilnego. W najbliższym czasie prawo to zostanie dotknięte dalszym zalewem

Przedmowa

dotyczących go nowelizacji, na co wskazuje kilkanaście projektów ustaw będących przedmiotem prac legislacyjnych (zob. w szczególności druki sejmowe Nr 3600, 3541, 3518, 3480, 3475, 3254, 3023). Będzie na nie zwrócona uwaga w odpowiednich częściach komentarza.

W ramach I tomu Komentarza dotyczyć to będzie:

- 1) ustawy z 19.7.2019 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw (**Druk sejmowy Nr 3480**), przyznającego asystentowi sędziego kompetencje do wydawania zarządzeń właściwych dla przewodniczącego;
- 2) rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (**Druk sejmowy Nr 3254**), przewidującego zmianę art. 59, 98¹ § 4 i art. 183⁵ KPC, **celem wzmocnienia ochrony praw małoletnich dzieci przed zachowaniami naruszającymi ich dobro**.

W aktualnym wydaniu I tomu Komentarza, Czytelnik może zapoznać się także z nowymi poglądami doktryny, najnowszą literaturą oraz orzecznictwem Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego, poświęconym omawianej w tej części komentarza materii.

Komentarz przeznaczony jest przede wszystkim dla pracowników wymiaru sprawiedliwości i innych praktyków prawa, zwłaszcza adwokatów, radców prawnych, komorników sądowych oraz aplikantów. Może służyć także z powodzeniem przedstawicielom doktryny, doktorantom, studentom wydziałów prawa i administracji oraz wszystkim osobom zmagającym się z problemami postępowania cywilnego.

* * *

Oddawany do rąk Czytelników tom I Komentarza do Kodeksu postępowania cywilnego stanowi pierwszy z pięciu planowanych tomów tego komentarza, które w nowym kształcie redakcyjnym i graficznym właściwym dla tworzonej serii **DUŻYCH KOMENTARZY BECKA**, wydawane będą sukcesywnie w dalszych miesiącach 2019 r.

Ten nowy Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego poprzedzało siedem wydań komentarza do Kodeksu postępowania cywilnego Wydawnictwa C.H.Beck pod redakcją *Kazimierza Piaseckiego* (wydania I–V) oraz pod redakcją *Andrzeja Marciniaka* i *Kazimierza Piaseckiego* (wydanie VI–VII), które ukazywały się w latach 1996–2016.

Ze względu na zakończenie działalności redakcyjnej przez prof. dr hab. *Kazimierza Piaseckiego*, sędziego Sądu Najwyższego w stanie spoczynku, ośmielam się złożyć Panu Profesorowi *Kazimierzowi Piaseckiemu* podziękowanie za wieloletnią współpracę naukową i redakcyjną przy tworzeniu komentarzy do Kodeksu postępowania cywilnego. Do podziękowań tych załączam wyrazy uznania i szacunku oraz życzenia wszelkiej pomyślności.

prof. dr hab. *Andrzej Marciniak*

Warszawa, 23 lipca 2019 r.